

JARQUE MARTÍNEZ, Encarna (coord.). *El concejo en la Edad Moderna. Poder y gestión de un mundo en pequeño.* Zaragoza: Prensas de la Universidad de Zaragoza, 2016. 354 pàgs. [15 x 21,5].

Aquest llibre ens ofereix les aportacions realitzades a un seminari d'octubre del 2014 sobre el consell a la Monarquia Hispànica, vinculat a un projecte de recerca sobre els poders locals i la gestió del territori a l'Espanya dels Àustries. Entre les diverses aportacions trobem el treball de Juan E. GELABERT sobre els processos de transformació de llogarets en viles, a Castella, per assolir la independència municipal. El desig de fugir de la pressió fiscal d'altres ciutats podia comportar caure en l'endeutament en comprar els privilegis, que venia la monarquia, per convertir-se en vila. Per la seva banda Francisco ALFARO analitza el mecanisme de la insaculació per escollir els càrrecs municipals a l'Antic Règim a Castella i Aragó. Sobre Aragó, José Antonio SALAS AUSÉNS estudia les ordenacions sobre la gestió del territori, amb l'aprofitament dels recursos, l'explotació dels comunals, la conservació dels camins...etc. Sense deixar Aragó, Daniel BALDELLOU focalitza la seva atenció en el funcionament de la Junta General de la Vall de Tena, un funcionament coordinat dels llogarets de la Vall; mentre Francisco RAMIRO estudia l'organització de l'activitat agrícola pel Consell de Saragossa al segle XVII i la importància de la participació laboral de les dones al camp. Per un altre costat, José Luis DE LAS HERAS centra la seva atenció en els alcaldes pedanis a l'antiga província de Salamanca al segle XVIII, figures claus de la justícia rural en aquella època.

S'ha de destacar l'estudi de Javier Tomás FLETA al voltant de la gestió de la prostitució i l'activitat del *Colegio de Nuestra Señora de la Misericordia* (conegut com el *Colegio de las Recogidas*) a Saragossa al segle XVII, que incloïen acords matrimonials per treure les dones de la prostitució. En l'àmbit de la institucionalització política, Encarna JARQUE descriu la participació en el sistema parlamentari aragonès dels segles XVI i XVII, una participació on despunta la ciutat de Saragossa i el braç popular en la defensa del parlamentarisme de l'època. També hi ha espai al llibre per la gestió al nivell municipal dels conflictes bèl·lics i com afecta la guerra a la seva població, a càrrec de José Abel AJATES CÓNUL. El llibre tampoc oblida una altra institució fonamental per comprendre la vida rural com era la parròquia, analitzada per Jorge AYARZA, que realitza una anàlisi demogràfica dels consells de la diòcesi d'Osca. Finalment, María José VILALTA reflexiona sobre la formació del concepte de ciutadà a l'època moderna, una formació on el pensament polític no només tracta la relació entre individu i Estat, sinó que també inclou les influències dels plantejaments de la literatura utòpica i els seus models de ciutat ideal.

Traducción de la reseña anterior:

Este libro nos ofrece las aportaciones realizadas a un seminario de octubre de 2014 sobre el consejo en la Monarquía Hispánica, vinculado a un proyecto de investigación sobre los poderes locales y la gestión del territorio en la España de los Austrias. Entre las diversas aportaciones encontramos el trabajo de Juan E. GELABERT sobre los procesos de transformación de aldeas en villas, en Castilla, para lograr la independencia municipal. El deseo de huir de la presión fiscal de otras ciudades podía comportar caer en el endeudamiento al comprar los privilegios, que vendía la monarquía, para convertirse en villa. Por su parte Francisco ALFARO analiza el mecanismo de la insaculación para escoger los cargos municipales en el Antiguo Régimen en Castilla y Aragón. Sobre Aragón, José Antonio SALAS AUSÉNS estudia las ordenaciones sobre la gestión del territorio, con el aprovechamiento de los recursos, la explotación de los comunales, la conservación de los caminos... etc. Sin dejar Aragón, Daniel BALDELLOU focaliza su atención en el funcionamiento de la Junta General del Valle de Tena, un funcionamiento coordinado de las aldeas del Valle; mientras Francisco RAMIRO estudia la organización de la actividad agrícola por el Consejo de Zaragoza en el siglo XVII y la importancia de la participación laboral de las mujeres en el campo. Por otro lado, José Luis DE LAS HERAS centra su atención en los alcaldes pedáneos en la antigua provincia de Salamanca en el siglo XVIII, figuras claves de la justicia rural en aquella época.

Hay que destacar el estudio de Javier Tomás FLETA sobre la gestión de la prostitución y la actividad del Colegio de Nuestra Señora de la Misericordia (conocido como el Colegio de las Recogidas) en Zaragoza en el siglo XVII, que incluían acuerdos matrimoniales para sacar a las mujeres de la prostitución. En el ámbito de la institucionalización política, Encarna JARQUE describe la participación en el sistema parlamentario aragonés de los siglos XVI y XVII, una participación donde destaca la ciudad de Zaragoza y el brazo popular en la defensa del parlamentarismo de la época. También hay espacio en el libro para la gestión al nivel municipal de los conflictos bélicos y cómo afecta la guerra a su población, a cargo de José Abel AJATES CÓNsul. El libro tampoco olvida otra institución fundamental para comprender la vida rural como era la parroquia, analizada por Jorge AYARZA, que realiza un análisis demográfico de los consejos de la diócesis de Huesca. Finalmente, María José VILALTA reflexiona sobre la formación del concepto de ciudadano en la época moderna, una formación donde el pensamiento político no sólo trata la relación entre individuo y Estado, sino que también incluye las influencias de los planteamientos de la literatura utópica y sus modelos de ciudad ideal.

IHE
(Secretaría de la Revista)